

Civilinė byla Nr. 2-1330-1032/2018
(Proceso Nr. 2-06-3-14903-2017-8)
Procesinio sprendimo kategorija: 1.3.2.11.;
1.3.3.3.;1.3.2.11.;1.3.5.1.; 3.2.4.11.;
1.3.5.3.15.1.; 3.1.7.6.; 3.2.6.1.; 3.2.6.4.
(S)

KLAIPĖDOS APYLINKĖS TEISMAS

S P R E N D I M A S LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2018 m. kovo 16 d.
Klaipėda

Klaipėdos apylinkės teismo Klaipėdos miesto rūmų teisėja Rūta Zubrickaitė,
sekretoriaujant Salomėjai Paulauskienei,
vertėjaujant Vidai Rimkienei,
dalyvaujant ieškovui R. J.,
atsakovo uždarnosios akcinės bendrovės (toliau tekste – UAB) „Strimėlė“ atstovei advokatei Julijai Viktorijai Flis,

viešame teismo posėdyje išnagrinęjusi civilinę bylą pagal ieškovo R. J. ieškinį atsakovei uždarajai akcinei bendrovei „Strimėlė“ dėl išmokų, susijusių su darbo santykiais priteisimo bei įsakymo dėl nemokamų atostogų suteikimo ir prašymo pripažinimo negaliojančiais.

Teismas

n u s t a t ė:

ieškovas kreipėsi į teismą su ieškiniu prašydamas priteisti iš atsakovo su darbo santykiais susijusias išmokas (6346 Eur) – neišmokėtą darbo užmokestį ir dienpinigius už laikotarpį nuo 2016-08-22 iki 2017-04-26 sumoje 4981,00 Eur, neišmokėtą darbo užmokestį už laikotarpį nuo 2017-06-01 iki 2017-09-22 sumoje 1365,00 Eur, priteisti iš atsakovo vidutinį darbo užmokestį už pavėluotą darbo užmokesčio mokėjimą nuo 2016-08-22 iki visiško atsiskaitymo, pripažinti 2017-05-31 kapitono R. J. prašymą UAB „Strimėlė“ direktoriui dėl nemokamų atostogų suteikimo negaliojančiu, panaikinti šio prašymo pagrindu UAB „Strimėlė“ įsakymą suteikti kapitonui R. J. nemokamas atostogas laikotarpyje nuo 2017-06-01 iki 2017-09-22.

Ieškinyje nurodė, kad UAB „Strimėlė“ dirbo nuo 2014 metų balandžio mėnesio. Paskutinė neterminuota darbo sutartis buvo pasirašyta 2016-01-07. Dirbo laive „BALTIK“ kapitonu. Laivas visą laiką žvejojė šiaurinėje Baltijoje. Žuvis buvo iškraunama laivui užeinant į uostus Estijoje ir Švedijoje. Grįžus į Estijos uostą, 2017-04-17 ieškovas įmonės savininko t.y. atsakovo, paprašė kasmetinių atostogų. Atostogų atsakovo buvo prašęs dar kovo mėnesį. Įmonės savininkas M. A. sutiko ieškovą išleisti kasmetinių mokamų atostogų, tačiau pasakė, kad palauktų kol atvažiuos kita pamaina į laivą t.y. kitas kapitonas kuris pakeis ieškovą. Ieškovas sutiko palaukti. Tuomet atsakovo atstovas įmonės vadovas M. A. pasiūlė jam pailsėti krante, poilsio zonoje iki atvyks pamaina. Teigia, kad kasos išlaidos orderius ir atsakovo jam pateiktus tuščius lapus buvo priverstas pasirašyti nepalankiomis aplinkybėmis. Atsakovo atstovams 2017-04-18 jį nuvežus bei palikus vienkiemyje iki 2017-04-26 Saremos saloje,

Estijoje. Pažymi, kad grįžus į Klaipėdą, gavo atostoginius ir galutinį atsiskaitymą už sezoną. Ieškovo teigimu šias aplinkybes patvirtina mokėjimo nurodymai. Ieškovas teigia, kad mokėjimo nurodymas Nr. 1082 - tai galutinis atsiskaitymas už sezoną, mokėjimo nurodymas Nr. 1075 - 390,00 Eur už atostogas. Pagal mokėjimo nurodymus Nr. 1052, 1032, 1015, 992, 983, 949 buvo vykdomi mokėjimai viso reiso metu. Ieškovo paskaičiavimu atsakovas, t.y. įmonės UAB „Strimelė“ vadovas, jam nesumokėjo darbo užmokesčio už 2017 metų birželio, liepos, rugpjūčio ir rugsėjo mėnesius. Pasak ieškovo, komandiruotėje Estijoje jis dirbo nuo 2016-08-22 iki 2017-04-26. Per šį laikotarpį nuo 2016-12-22 iki 2017-01-02 buvo grįžęs į Lietuvą, todėl nedirbo. Atsakovas per šį laikotarpį jam sumokėjo 3646 Eur darbo užmokesčio ir dienpinigių sumą, nors paskaičiavus 50 procentų dienpinigių nustatytos normos dydžio dienpinigius ir darbo užmokestį, atsakovas jam privalėjo išmokėti 8627 Eur. Ieškovo teigimu, atsakovas liko skolingas 4981 Eur dienpinigių ir darbo užmokesčio neišmokėtą sumą už laikotarpį nuo 2016-08-22 iki 2017-04-26. Taip pat 1365,00 Eur darbo užmokesčio sumą už kvalifikacijos kėlimo laikotarpį, kurį atsakovas ieškovui pažymėjo kaip nemokamas atostogas, kadangi jis jokio prašymo nemokamoms atostogoms nerašė. Apie tai, kad yra nemokamose atostogose nei atsakovas, nei įmonės buhalterė ieškovo neinformavo, todėl jis tuo laikotarpiu, kol laivas buvo remontuojamas, laikėsi darbo funkcijoms vykdyti būtinus leidimus ir pažymėjimus su atsakovo žinia ir leidimu, už kurių dalį sumokėjo atsakovas. Nagrinėjant skundą Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos prie socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Klaipėdos skyriaus ginčų komisijoje sužinojo, kad pagal Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos duomenis, nustatyta, jog jam laikotarpiu nuo 2017-06-01 iki 2017-09-22 buvo fiksuotos nemokamos atostogos.

Atsakovas pateikė atsiliepiamą į ieškinį, kuriame nurodė, kad su ieškovo ieškiniu nesutinka, prašo jį atmesti, priteisti iš ieškovo atsakovo naudai jo patirtas bylinėjimosi išlaidas, taikyti ieškovui 5792 Eur baudą, 50 procentų iš šios baudos skiriant atsakovui, atsižvelgiant į tai, kad ieškinys yra nepagrįstas ir pareikštas nesąžiningai bei piktavališkai. Paaiškino, kad 2016-01-07 atsakovas ir ieškovas pasirašė Darbo sutartį Nr. 223, kurios pagrindu ieškovas įmonėje buvo įdarbintas kapitono pareigoms žvejybiniame laive „BALTIK“ Europos Sąjungos sienų ribose. Šalys susitarė, kad atsakovas ieškovui mokės Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytą minimalų mėnesinį darbo užmokestį. Darbo sutarties 5.1.6. punktu atsakovui suteikta teisė dienpinigius mažinti iki 50 proc. Ieškovo prašymu pastarasis buvo išleistas tris kartus apmokamų atostogų – nuo 2016-07-04 iki 2016-08-14, nuo 2016-12-21 iki 2017-01-02 bei nuo 2017-04-26 iki 2017-05-31 išmokant pagal teisės aktus jam priklausančias išmokas. Teigia, kad ieškovas, vykdydamas darbo funkcijas (būdamas tiek jūroje, tiek krante) nuolat vartodavo alkoholinius gėrimus, dėl ko atsakovo veikla buvo ne kartą sutrikdyta, atsakovas patyrė žalą. Tai pat pažymi, kad ieškovas, pradėjęs vartoti alkoholinius gėrimus, ilgą laiką negalėdavo sustoti. Atsižvelgiant į tai, kad pagal teisės normas (Lietuvos Respublikos darbo kodekso (iki 2017-07-01 galiojusi redakcija) 123 straipsnio 1 dalis) bei pagal protingumo principą, neblaivus darbuotojas negali atlikti savo darbo funkcijų, todėl atsakovas ieškovą nušalindavo nuo darbo bei paties ieškovo prašymu išveždavo ieškovą į viešbutį išsiblaivyti. Ieškovas melagingai nurodo, kad nuo 2017-04-18 iki 2017-04-26 buvo per prievartą laikomas Saremų salose, Estijoje. Priešingai nei nurodo ieškovas, 2017-04-18 ieškovas buvo pastebėtas darbe neblaivus ir pats paprašė, kad būtų nuvežtas į viešbutį išsiblaivyti. Kaip ir visada tokiais atvejais, vykdydamas ieškovo prašymą atsakovo atstovas nuvežė pastarąjį į Arabella hotel viešbutį, už kurį pats ieškovas ir susimokėjo (ieškovo pateiktas išrašas iš banko sąskaitos - 2017-04-19 mokėjimas). Taip pat ieškovas 2017-04-18 parduotuvėje K. S. prisipirko alkoholinių gėrimų. Ieškovo reikalavimu ir pasirinkimu ieškovas su draugais 2017-04-19 buvo nuvežtas į Saremų salose, Estijoje esančią sodybą. Priešingai nei teigia ieškovas, sodyboje pastarasis nebuvo laikomas per prievartą - iš ieškovo pateiktų banko sąskaitos išrašų matyti, kad ieškovas apsipirko parduotuvėje, išsigrynino bankomate 60 Eur dydžio pinigų sumą.

Atsižvelgiant į tai, kad 2017-05-31 ieškovas pateikė atsakovui prašymą išleisti pastarąjį nemokamų atostogų nuo 2017-06-01 iki 2017-09-22, atsakovo vadovas, vykdydamas ieškovo prašymą, išleido pastarąjį nemokamų atostogų nuo 2017-06-01 iki 2017-09-22. Nemokamos atostogos ieškovui buvo suteiktos atsižvelgiant į tai, kad ieškovui darbo funkcijas atlikti suteikiančių dokumentų terminai buvo pasibaigę, todėl ieškovas negalėjo atlikti darbinių funkcijų. Atsakovas taip pat teigia, ieškovas darbo funkcijų negalėjo atlikti ir dėl kasdieninio besaikio alkoholio vartojimo. Pažymi, kad ieškovas

atsakovui nebuvo pateikęs Jūrininko sveikatos pažymėjimo (ieškovo sveikatos pažymėjimas galiojo iki 2017-02-28). Pagal Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000-05-31 įsakymą Nr. 301 „Dėl profilaktinių sveikatos tikrinimų sveikatos priežiūros įstaigose“ darbas žvejybos laivuose priskiriamas prie darbų, įrašytų į pavojingų darbų sąrašą, kuriuos dirbant privaloma tikrintis sveikatą. Vadovaujantis Darbo kodekso 265 straipsnio 7 punktu, darbuotojas, atsisakęs nustatytu laiku pasitikrinti sveikatą, nušalinamas nuo darbo ir jam nemokamas darbo užmokestis. Atsisakymas tikrintis sveikatą laikomas šiurkščiu darbo pareigų pažeidimu (Darbo kodekso 235 straipsnio 2 dalies 10 punktas). Šalys susitarė, kad ieškovas, nemokamų atostogų metu, susitvarkys būtinus darbinėms funkcijoms atlikti dokumentus tame tarpe pateiks sveikatos pažymą atsakovui bei išspręs alkoholio vartojimo problemą. Atsakovo vadovas, matydamas, kad ieškovas negali išspręsti problemos su besaikiu alkoholio vartojimu bei atsisako tikrintis sveikatą, susirado kitą darbuotoją. Ieškovas, sužinojęs, kad atsakovas susirado kitą darbuotoją, supyko ant atsakovo vadovo ir 2017-09-22 ieškovas pateikė prašymą atleisti pastarąjį nuo 2017-09-22. Atsakovo vadovas, vykdydamas ieškovo reikalavimą, atleido pastarąjį pagal Darbo kodekso 55 straipsnio 1 dalį nuo 2017-09-22.

Teismas

k o n s t a t u o j a :

iš byloje esančių duomenų nustatyta, kad ieškovas ir atsakovas UAB „Strimėlė“ 2016-01-07 sudarė darbo sutartį Nr. 22, pagal kurią ieškovas nuo 2016-01-07 buvo priimtas dirbti pas atsakovą kapitono pareigoms. Atsakovas įsipareigojo ieškovui mokėti Lietuvos Respublikos vyriausybės nustatytą minimalų mėnesinį darbo užmokestį atlyginimą. Ieškovui buvo nustatytas 3 mėnesių išbandymo laikotarpis. Sutarties 4 punkte numatyta, kad darbo užmokestis mokamas vieną kartą per mėnesį, už praėjusį mėnesį iki sekančio mėnesio 10 dienos, jei darbuotojas nepageidauja kitaip ir jei nėra kito raštiško susitarimo (I t., b.l. 11-12). 2017-04-25 surašytas ieškovo prašymas atsakovui išleisti jį kasmetinių mokamų atostogų nuo 2017-04-26 iki 2017-05-31 (I t., b.l. 31). 2017-05-31 surašytas ieškovo prašymas atsakovui išleisti jį kasmetinių mokamų atostogų nuo 2017-06-01 iki 2017-09-22 (I t., b.l. 32). 2017-05-31 ieškovas surašė prašymą atsakovui prašydamas suteikti jam nemokamas atostogas nuo 2017-06-01 iki 2017-09-22 (prašymas pasirašytas R. J. vardu (I t., b.l. 129). 2017-05-31 atsakovas priėmė įsakymą Dėl nemokamų atostogų suteikimo, kuriuo atsižvelgdamas į kapitono R. J. 2017-05-31 prašymą išleido ieškovą nemokamų atostogų nuo 2017-06-01 iki 2017-09-22 imtinai (I t., b.l. 41). 2017-09-22 ieškovas pateikė atsakovei prašymą atleisti jį iš darbo savo noru nuo 2017-09-22 (I t., b.l. 100). 2017-09-22 atsakovės direktoriaus M. A. įsakymu ieškovas buvo atleistas iš darbo nuo 2017-09-22 pagal DK 55 straipsnio 1 dalį (pačiam prašant) (I t., b.l. 100).

Ieškovas 2017-09-21 kreipėsi į darbo ginčų komisiją su prašymu išieškoti iš atsakovo 1365,00 Eur darbo užmokesčio už 2017 m. birželio, liepos, rugpjūčio ir rugsėjo mėnesius, 2017-10-10 pateikdamas priedą darbo ginčo komisijai ieškovas prašė priteisti iš atsakovo 4981 Eur neišmokėto darbo užmokesčio ir dienpinigių už laikotarpį nuo 2016-08-22 iki 2017-04-26 (I t., b.l. 52, 102). Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Klaipėdos skyriaus Darbo ginčų komisijos (toliau tekste – Darbo ginčų komisija) 2017-10-24 sprendimu DGKS-5599 ieškovo prašymą atmetė, ieškovo reikalavimą atsakovui dėl neišmokėto darbo užmokesčio ir dienpinigių už komandiruotėse išbūtą laiką laikotarpiu nuo 2016-08-22 iki 2017-04-26 išieškojimo atsisakė nagrinėti, ieškovo reikalavimą atsakovui dėl fiksuotų nemokamų atostogų laikotarpiu nuo 2017-06-01 iki 2017-09-22 panaikinimo ir darbo užmokesčio išieškojimo atmetė (I t., b.l. 50, 51). Komisija nurodė, kad nagrinėjamoje byloje komisija ieškovo sužinojimo apie pažeistas teises (dienpinigių ir darbo užmokesčio neišmokėjimą) momentą nustatė, vadovaudamasi ieškovo išdėstyta pozicija, ir sprendė, kad apie pažeidimą jis suprato arba turėjo ir galėjo suprasti jo prašyme nurodytą dieną – 2017-05-24, kai buvo išmokėtas „atsiskaitymas už darbą“. Ieškovas turėjo ir galėjo pasiskaičiuoti ar visas jam priklausantis darbo užmokestis ir dienpinigiai yra išmokėti. Juo labiau, kad ieškovo reikalavimo suma yra kone dvigubai didesnė nei atsakovo išmokėta. Komisijos nuomone, ieškovas galėjo kreiptis į Komisiją nepraleisdamas DK 220 straipsnio 1 dalyje nustatyto kreipimosi į

Komisiją termino. Komisija nusprendė, kad ieškovas neįrodė, jog kreipimosi į Komisiją terminą praleido pagrįstai, t. y. dėl svarbių priežasčių, todėl kreipimosi termino neatnaujino. Ieškovo prašymas atsisakytinas nagrinėti. Dėl antrojo reikalavimo Komisija nurodė, kad ieškovas nepateikė jokių nei tiesioginių, nei netiesioginių nemokamų atostogų suteikimą jo prašymu paneigiančių įrodymų, todėl Komisija pažymėjo, kad ieškovas savo teiginių neįrodė, t. y. išanalizavus byloje pateiktą informaciją ir dokumentus, Komisija vertino, kad nėra pakankamai įrodymų konstatuoti esant teisinį pagrindą naikinti atsakovo fiksuotas nemokamas atostogas ir išieškoti darbo užmokesį už laikotarpį nuo 2017-06-01 iki 2017-09-22, todėl ieškovo reikalavimo netenkino. 2017-11-27 ieškovas nesutikdamas su Komisijos sprendimu pateikė ieškinį teismui (I t., b.l. 2). 2018-02-13 Darbo ginčų komisija išnaginėjusi ieškovės UAB „Strimėlė“ prašymą atsakovui R. J. dėl žalos išieškojimo priėmė sprendimą Nr. DGKS-857, kuriuo nutarė ieškovo prašymą tenkinti iš dalies ir išieškoti iš atsakovo R. J. ieškovui 582,60 Eur (atskaičius mokesčius) permokėto darbo užmokesčio ir dienpinigių už visą darbo laikotarpį nuo 2016-01-07 iki 2017-09-22. Šis Darbo ginčo komisijos sprendimas bylos nagrinėjimo iš esmės dieną, t.y. 2018-02-26 buvo neįsiteisėjęs (Darbo kodekso 229 straipsnis).

Dėl darbo ginčus reglamentuojančių teisės aktų taikymo

2016 m. rugsėjo 14 d. priimto Lietuvos Respublikos darbo kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymo Nr. XII-2603 6 straipsnio 7 dalyje numatyta, kad jeigu skundas, prašymas nagrinėti individualų darbo ginčą yra paduotas ar ieškinys dėl darbo teisių įgyvendinimo yra pareikštas iki Darbo kodekso įsigaliojimo, skundas, prašymas yra sprendžiami pagal iki Darbo kodekso įsigaliojimo galiojusius nuostatus. Ieškovo ieškinys teisme yra pareikštas 2017 m. lapkričio 27 d., todėl sprendžiamas pagal nuo 2017 m. liepos 1 d. galiojančias Darbo kodekso (toliau tekste – DK) nuostatus.

Dėl termino kreiptis į teismą po Darbo ginčų komisijos sprendimo priėmimo

Pagal DK 220 straipsnio 1 dalį, jeigu darbo santykių dalyvis, kuris mano, kad kitas darbo teisės subjektas pažeidė jo teises dėl darbo teisės normų ar abipusių susitarimų nevykdymo ar netinkamo jų vykdymo, į darbo ginčų komisiją su prašymu išnaginėti darbo ginčą dėl teisės privalo kreiptis per tris mėnesius, o neteisėto nušalinimo, neteisėto atleidimo iš darbo ir kolektyvinės sutarties pažeidimo atvejais, – per vieną mėnesį nuo tada, kai sužinojo ar turėjo sužinoti apie jo teisių pažeidimą. Šio straipsnio 2 dalyje numatyta, kad praleistas prašymo pateikimo terminas gali būti atnaujintas darbo ginčų komisijos sprendimu. Tokiu atveju teikiamame prašyme turi būti nurodytos termino praleidimo priežastys. Praleistą prašymo pateikimo terminą darbo ginčų komisija atnaujina šias priežastis pripažinusi svarbiomis. Jeigu darbo ginčų komisija savo sprendimu termino neatnaujina, per vieną mėnesį nuo darbo ginčų komisijos sprendimo galima kreiptis į teismą pareiškiant ieškinį dėl darbo ginčo dėl teisės išnaginėjimo teisme.

DK 231 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad darbo ginčo šaliai nesutinkant su darbo ginčų komisijos sprendimu, taip pat darbo ginčų komisijai priėmus sprendimą atsisakyti atnaujinti praleistą terminą kreiptis į darbo ginčų komisiją su prašymu išnaginėti darbo ginčą dėl teisės, darbo ginčo šalis per vieną mėnesį nuo darbo ginčų komisijos sprendimo priėmimo dienos turi teisę pareikšti ieškinį dėl darbo ginčo dėl teisės išnaginėjimo teisme, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau tekste – CPK) nuostatomis.

Pažymėtina, kad ieškovas nesutikdamas su Klaipėdos skyriaus Darbo ginčų komisijos 2017-10-24 sprendimu Nr. DGKS-5599 2017-11-27 pateikė teismui ieškinį (I t., b.l. 2-5). 2017-10-24 Darbo ginčų komisijos sprendime buvo nurodyta, kad šalys nesutinkančios su Komisijos sprendimu per mėnesį nuo Komisijos sprendimo priėmimo dienos gali pareikšti ieškinį apylinkės teisme, vadovaudamasi CPK nuostatomis. Taigi, ieškovas pareiškdamas ieškinį per įstatymo nustatytą vieno mėnesio laikotarpį nuo Darbo ginčų komisijos sprendimo priėmimo dienos individualų darbo ginčą dėl kurio išnaginėjimo buvo kreiptasi į Darbo ginčų nagrinėjimo komisiją perkėlė nagrinėjimą į teismą nepažeisdamas teisės aktuose įtvirtintų procesinių terminų.

Dėl ieškovo reikalavimo priteisti jam priklausantį neišmokėtą darbo užmokestį ir dienpinigius už laikotarpį nuo 2016-08-22 iki 2017-04-26 sumoje 4981,00 Eur

Ieškovas teigia, kad komandiruotėje Estijos Respublikoje dirbo nuo 2016-08-22 iki 2017-04-26, nuo 2016-12-22 iki 2017-01-02 buvo grįžęs į Lietuvą, todėl nedirbo. Atsakovas per šį laikotarpį jam sumokėjo 3646 Eur darbo užmokesčio ir dienpinigių sumą, nors paskaičiavus 50 procentų dienpinigių nustatytos normos dydžio dienpinigius ir darbo užmokestį, atsakovas jam privalėjo išmokėti 8627 Eur. Ieškovo teigimu, atsakovas liko skolingas 4981 Eur dienpinigių ir darbo užmokesčio neišmokėtą sumą už laikotarpį nuo 2016-08-22 iki 2017-04-26. 2018-01-30 į bylą ieškovas pateikė savo apskaičiavimus apie atsakovo jam neišmokėtą darbo užmokestį. Paaikškino, kad už 2016 m. rugsėjo mėnesį jam nebuvo išmokėta dienpinigių, o turėjo būti išmokėta už 30 dienų po 24 Eur, viso 720 Eur, už 2016 m. spalio mėnesį nebuvo išmokėta dienpinigių, o turėjo būti išmokėta už 31 dieną po 24 Eur, t.y. 744 Eur ir 41 Eur atlyginimo, viso 785 Eur, už 2016 m. lapkričio ir gruodžio mėnesius buvo išmokėta 875 Eur, o turėjo būti išmokėta 1903 Eur, už 54 dienas dienpinigių po 24 Eur (1296 Eur) bei 350 Eur už lapkritį ir 257 Eur už gruodį atlyginimo, viso 607 Eur, liko neišmokėta 1028 Eur, už 2017 m. sausio mėnesį išmokėta 422 Eur - 350 Eur atlyginimo ir 72 Eur dienpinigių, o turėjo būti išmokėta 350 Eur atlyginimo ir dienpinigiai už 31 dienas po 24 Eur, viso 744 Eur dienpinigių, todėl 672 Eur dienpinigių liko neišmokėta, už 2017 m. vasario mėnesį išmokėta 350 Eur atlyginimo, o turėjo būti išmokėta ir dienpinigių už 28 dienas po 24 Eur, viso 672 Eur, tačiau ši suma neišmokėta, už 2017 m. kovo mėnesį išmokėta 698 Eur, iš jų 350 Eur atlyginimo ir 348 Eur dienpinigių, o turėjo būti išmokėta dienpinigių už 31 dieną po 24 Eur viso 744 Eur, todėl liko neišmokėta 396 Eur dienpinigių, už 2017 m. balandžio mėnesį viso išmokėta 192 Eur atlyginimo, o turėjo būti išmokėta už 26 dienas dienpinigių po 24 Eur viso 624 Eur dienpinigių ir 303 Eur atlyginimo, viso 927 Eur, liko neišmokėta – 735 Eur. Ieškovo paskaičiavimu atsakovas jam neišmokejo 4981 Eur už 8 mėnesių darbą. Pažymėtina, kad teismui atlikus apskaičiavimus pagal ieškovo nurodytas jam atsakovo neišmokėtas sumas nuo 2016 m. rugsėjo mėnesio iki 2017-04-26 susidaro 5008 Eur suma.

Teismo posėdžio metu ieškovas paaikškino, kad nurodytus apskaičiavimus jis atliko pagal atsakovo jam atliktus mokėjimus į jo sąskaitą, esančią „Swedbank“, AB, kurios išrašus jis pateikė į bylą. Ieškinyje nurodė ir teismo posėdyje patvirtino aplinkybes, kad 2017-04-18 ieškovas laivui būnant Estijos Respublikoje, kol atvyks jį pakeičiantis kapitonas buvo nuvežtas į vienkiemį Saremos saloje maždaug 15 km nuo laivo. 2017-04-26 apie 11 val. į vienkiemį kuriame jis buvo nuo 2017-04-18, atvažiavo M. A. su savo padėjėju V. P. ir padėję ant stalo penkis ar šešis tuščius kasos orderius, taip pat penkis ar šešis tuščius balto popieriaus lapus liepė ieškovui pasirašyti, t.y. padėti parašą. Teigia, kad nesuprasdamas kas vyksta, jiems atsakė, kad tikrai to nedarys. Tuomet abu vyrai susinervino ir agresyviai pasakė, „tuomet tu iš čia niekur nevažiuosi“. Ieškovas negali prisiminti kas vyko toliau, nes buvo kalbama labai greitai ir daug t.y. ieškovo teigimu, jam buvo daromas didžiulis psichologinis spaudimas ir jis suprato, kad yra vienas miške, svetimame krašte, vienkiemis saugomas, bijodamas dėl savo sveikatos ir gyvybės, nes vyrų elgesys tai rodė, pasirašė visus lapus ir orderius kaip reikalavo M. A. ir jo padėjėjas V. P.. Teigia, kad jam pinigai pagal į bylą pateiktus šešis kasos išlaidų orderius nebuvo sumokėti, todėl prašo juos priteisti iš atsakovo.

Atsakovas atsiliepime į ieškinį teigia, kad, priešingai nei nurodo ieškovas, pastarajam tiek už visą pas atsakovą ieškovo dirbtą laiką, tiek už ginčo laikotarpį buvo išmokėta 100 procentų dienpinigiai (nors Darbo sutarties 5.1.6. punktas įtvirtina galimybę mažinti dienpinigius iki 50 procentų), apskaičiuoti pagal Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymu Nr. 116 patvirtintas Dienpinigių ir gyvenamojo ploto nuomos normas vykstantiems į užsienio komandiruotes. Pagal aukščiau nurodytą teisės aktą už dieną, praleistą komandiruotėje Švedijos Karalystėje mokama 53 Eur dydžio pinigų suma, Estijos Respublikoje - 44 Eur, Lenkijos Respublikoje - 38 Eur, ir t.t. Asmeniui, dirbančiam Baltijos jūroje dienpinigiai priskaičiuojami sudedant visų šalių, esančių aplink Baltijos jūrą, dienpinigių normas ir padalinant iš šalių kiekio. Vadovaujantis buhalterine pažyma, dienpinigių norma už laiką jūroje - 47,33 Eur.

Pažymi, kad teikia teismui dienpinigių paskaičiavimo lenteles už visą ieškovo pas atsakovą darbo laikotarpį, iš kurių matyti, kad ieškovui dienpinigiai buvo priskaičiuojami atsižvelgiant į tai,

kurioje vietoje ieškovas atliko darbo funkcijas - Baltijos jūroje, Švedijos Karalystėje, Estijos Respublikoje, Lenkijos Respublikoje. Taip pat teikia teismui atlyginimo žiniaraščius, išrašą iš banko sąskaitos bei kasos išlaidų orderius, iš kurių, teigia, kad matyti, jog už visą komandiruotės laikotarpį ieškovui buvo išmokėti teisės normų nustatyto dydžio dienpinigiai.

Byloje tarp šalių kyla ginčas dėl darbo užmokesčio išmokėjimo ieškovui už laikotarpį nuo 2016-08-22 iki 2017-04-26. Pagal ieškovo pateiktus apskaičiavimus jam atsakovas neišmokėjo 5088 Eur sumos dienpinigių ir darbo užmokesčio. Ieškovas teigia, kad jam atsakovas sumokėjo tik tas sumas, kurios yra pervestos į jo banko sąskaitą, tačiau nebuvo išmokėti pagal atsakovo į bylą pateiktus šešis kasos išlaidų orderius. Tuo tarpu atsakovo teigimu, ieškovui buvo išmokėtas visas darbo užmokestis už visą darbo laikotarpį pas atsakovą.

DK 220 straipsnio 1 dalyje numatyta (darbo kodekso redakcija galiojusi ieškovo darbo atsakovo įmonėje metu), kad darbuotojams, pasiūstems į tarnybines komandiruotes, garantuojama, kad per visą komandiruotės laiką paliekama darbo vieta (pareigos) ir darbo užmokestis. Be to, jiems mokami dienpinigiai ir kompensuojamos su komandiruote susijusios išlaidos. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-11-03 nutarimo Nr. 1365 „Dėl išlaidų, susijusių su tarnybinėmis komandiruotėmis, dydžio ir mokėjimo tvarkos“ 5 punkte numatyta, kad darbdaviai išlaidas, susijusias su tarnybine komandiruote, darbuotojams atlygina pagal Komandiruočių sąnaudų atskaitymo iš pajamų taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003-01-28 nutarimu Nr. 99. Minėto nutarimu patvirtintų Komandiruočių sąnaudų atskaitymo iš pajamų taisyklių antrame skyriuje, reglamentuojančiame komandiruotes į užsienį, 3 punkte, be kita ko, numatyta, kad iš pajamų negali būti atskaitomos dienpinigių išlaidos, viršijančios sumą, kuri būtų apskaičiuota už faktiškai išbūtą užsienyje laiką, taikant finansų ministro nustatytas dienpinigių vykstantiesiems į užsienio komandiruotes normas. Nutarimo 5 dalyje numatyta, kad Lietuvos Respublikos laivo įgulos jūreiviams dienpinigiai mokami vadovaujantis Dienpinigių mokėjimo jūreiviams taisyklėmis, patvirtintomis šiuo nutarimu. Vieneto darbuotojui, komandiruojamam atlikti darbo funkcijų, susijusių su laivo eksploatavimu arba priežiūra, į plaukiojančius ne Lietuvos Respublikos teritorijoje laivus, dienpinigiai apskaičiuojami pagal finansų ministro nustatytas dienpinigių vykstantiesiems į užsienio komandiruotes normas, atsižvelgiant į laivo plaukiojimo regionų valstybėms numatytą vidutinę dienpinigių mokėjimo normą (pagal Dienpinigių mokėjimo jūreiviams taisyklių priedą). Dienpinigių mokėjimo jūreiviams taisyklių 1 punkte numatyta, kad jos reglamentuoja dienpinigių mokėjimą Lietuvos Respublikos laivo įgulos jūreiviams. Laivo įgulai, dirbančiai kelių užsienio valstybių uostuose, dienpinigiai apskaičiuojami pagal finansų ministro nustatytas dienpinigių vykstantiems į užsienio komandiruotes normas atsižvelgiant į laivų plaukiojimo regionų valstybėms numatytą vidutinę dienpinigių mokėjimo normą (pagal šių Taisyklių priedą). Atsakovas į bylą pateikė 2017-12-24 buhalterinę pažymą, kurioje nurodyta, kad dienpinigiai jūroje skaičiuojami pritaikant vidurkį pagal 2004-04-29 Lietuvos Respublikos vyriausybės nutarimą Nr. 526 „Dėl dienpinigių ir kitų tarnybinių komandiruočių išlaidų apmokėjimo“, kuriame nustatytos dienpinigių normos pagal valstybes (I t., b.l. 136). Buhalterinėje pažymoje nurodyti dydžiai atitinka ginčo metu galiojusioje Lietuvos Respublikos finansų ministro 1996-11-21 įsakymu Nr. 116 „Dėl dienpinigių ir gyvenamojo ploto nuomos normų vykstantiems į užsienio komandiruotes“ redakcijoje įtvirtintas dienpinigių normas vykstantiems į atitinkamas užsienio komandiruotes.

Byloje esančiais įrodymais nustatyta, kad 2016-11-07 darbo sutarties 5.1.6. punkte šalys numatė, jog komandiruotės metu mokami dienpinigiai pagal Lietuvos Respublikos komandiruočių nuostatus ir tvarką, o darbdavys pasilieka teisę dienpinigius mažinti iki 50 procentų. Teismo posėdžio metu atsakovo atstovė paaiškino, kad ieškovui dirbant pas atsakovą jam buvo mokamas darbo sutartyje numatytas Lietuvos Respublikos vyriausybės minimalus darbo užmokestis plus 100 procentų dienpinigių. Šias aplinkybes pagrįsti atsakovas į bylą pateikė suminę priskaitymų-ataskaitymų suvestinę pagal mėnesius, MB „Anvita“ buhalterines pažymas bei darbo laiko apskaitos žiniaraščius (I t., b.l. 134-199, II t., b.l. 1-17). Apie darbo užmokesčio sumokėjimą ieškovui atsakovas taip pat pateikė UAB „Strimėlė“ „Swedbank“ AB sąskaitos išrašą bei šešis kasos išlaidų orderius (II t., bl. 19-21). Atsakovas taip pat į bylą pateikė 2018-01-16 buhalterinę pažymą sudarytą MB „Anvita“ už laikotarpį nuo 2016-02-04 iki 2017-05-24 ieškovui sumokėtą darbo užmokestį bei kitas išmokas (II t., b.l. 57). Pagal

atsakovo pateiktus duomenis šiame laikotarpyje ieškovui buvo išmokėta 14542,02 Eur darbo užmokesčio bei dienpinigių bankiniu pavedimu bei 11464,71 Eur darbo užmokesčio ir dienpinigių grynais pinigais pagal kasos išlaidų orderius, 110,40 Eur išmokų už bilietus ir suteikta 740 Eur paskola.

Susipažinus su į bylą pateikta atsakovo 2017-12-14 sumine priskaitymų-ataskaitymų suvestine nustatyta, kad ieškovui darbo užmokestis buvo mokamas dalimis – etatinis atlyginimas (sutarties 4 punkte numatytas Lietuvos Respublikos vyriausybės nustatytas minimalus mėnesinis darbo užmokestis) bei dienpinigiai, atlyginimą išskaidant dalimis, kaip teismo posėdžio metu paaiškino atsakovo atstovė, dėl mokesčių dalykų. Šią aplinkybę patvirtino ir pats ieškovas teismo posėdžio metu, šie duomenys nustatyti ir iš ieškovo bei atsakovės į bylą pateiktų įrodymų. Iš atsakovo pateiktos pažymos taip pat nustatyta, kad už kiekvieną mėnesį ieškovui buvo paskaičiuojamas atlyginimas bei dienpinigiai, nurodoma turima išmokėti suma, tačiau ši suma nebuvo sumokama visa iš karto, kartais buvo išmokamas mažesnis darbo užmokestis, tačiau sekantį mėnesį buvo sumokama didesnė suma.

Ieškovas teismo posėdžio metu nurodė, kad 2016 m. rugsėjo mėnesį jis buvo jūroje 30 dienų, iš atsakovo pateiktos šio laikotarpio buhalterinės pažymos nustatyta, kad ieškovui buvo paskaičiuoti dienpinigiai už 30 dienų (I t., b.l. 144), 2016 m. spalio mėnesį jis jūroje buvo 31 d., iš atsakovo pateiktos šio laikotarpio buhalterinės pažymos nustatyta, kad ieškovui buvo paskaičiuoti dienpinigiai už 31 dieną (I t., b.l. 145), 2016 m. lapkričio gruodžio mėnesiais jis jūroje buvo 54 d., iš atsakovo pateiktos šio laikotarpio buhalterinės pažymos nustatyta, kad ieškovui buvo paskaičiuoti dienpinigiai už 30 dienų lapkričio mėnesį bei 21 diena už gruodžio mėnesį, viso už 51 dieną. Teismo posėdžio metu atsakovo atstovė nurodė, kad atsakovas nuo 2016-12-21 iki 2017-01-02 buvo apmokamose atostogose ir tuo metu jam buvo išmokėtas 124,74 Eur priklausanti pinigų suma, šios aplinkybės ieškovas neginčijo, šią aplinkybę patvirtina ir ieškovo į bylą pateikta pažyma apie priskaičiuotą ir išmokėtą darbo užmokestį ir kitas išmokas (I t., b.l. 42, 146, 147). Ieškovas teismo posėdžio metu teigė, kad 2017 m. sausio mėnesį jis buvo jūroje 31 d., iš atsakovo pateiktos šio laikotarpio buhalterinės pažymos nustatyta, kad ieškovui buvo paskaičiuoti dienpinigiai už 29 dienų (I t., b.l. 148). Įvertinus šalių paaiškinimus bei į bylą pateiktus duomenis dėl ieškovo atostogų 2016 m. gruodžio bei 2017 m. sausio mėnesiais, atsakovo nurodyti duomenys dėl ieškovo išdirbtų dienų skaičiaus 2016 m. lapkričio, gruodžio bei 2017 m. sausio mėnesius pripažįstami pagrįstais (I t., b.l. 42, 146-148). Ieškovas teismo posėdžio metu nurodė, kad 2017 m. vasario mėnesį jis jūroje buvo 28 dienas, iš atsakovo pateiktos šio laikotarpio buhalterinės pažymos nustatyta, kad ieškovui buvo paskaičiuoti dienpinigiai už 28 dieną (I t., b.l. 149), 2017 m. kovo mėnesį jis jūroje buvo 31 dieną, iš atsakovo pateiktos šio laikotarpio buhalterinės pažymos nustatyta, kad ieškovui buvo paskaičiuoti dienpinigiai už 31 dieną (I t., b.l. 150), 2017 m. balandžio mėnesį jis jūroje buvo 28 dienas, iš atsakovo pateiktos šio laikotarpio buhalterinės pažymos nustatyta, kad ieškovui buvo paskaičiuoti dienpinigiai už 25 dienas, teismo posėdžio metu atsakovės atstovė nurodė, kad atsakovas nuo 2017-04-26 iki 2017-05-31 buvo apmokamose atostogose ir tuo metu jam buvo išmokėtas 440 Eur priklausanti pinigų suma, todėl balandžio mėnesį jam buvo paskaičiuoti dienpinigiai už 25 išdirbtas dienas. Šios aplinkybės ieškovas neginčijo, šią aplinkybę patvirtina ir ieškovo į bylą pateikta pažyma apie priskaičiuotą ir išmokėtą darbo užmokestį ir kitas išmokas, todėl atsakovo nurodyti duomenys dėl ieškovo išdirbtų dienų skaičiaus 2017 m. balandžio mėnesį pripažįstami pagrįstais (I t., b.l. 43, 151).

Atsižvelgus į išdėstytas aplinkybes, į tai, kad atsakovo nustatyta ir ieškovui paskaičiuota dienpinigių norma atitiko teisės aktų numatytus reikalavimus, į tai, kad tarp šalių nėra ginčo dėl dienpinigių normos dydžio bei įvertinus aukščiau nurodytas aplinkybes dėl ieškovo išdirbtos darbo laiko laikotarpyje nuo 2016 m. rugsėjo iki 2017 m. balandžio, išanalizavus atsakovo į bylą pateiktus duomenis apie ieškovui priskaičiuotą ir išmokėtą darbo užmokestį (etatinį atlyginimą ir dienpinigius) konstatuotina, kad atsakovo paskaičiuotas ieškovui tinkamas atlyginimo bei dienpinigių dydis už 2016 m. rugsėjo – 2017 m. balandžio mėnesius.

Civiliniame procese galiojantis rungimosi principas lemia tai, kad įrodinėjimo pareiga ir pagrindinis vaidmuo įrodinėjant tenka įrodinėjamų aplinkybių nustatymu suinteresuotoms šalims (CPK 12, 178 straipsniai). Įrodinėjimo tikslas – teismo įsitikinimas, pagrįstas byloje esančių įrodymų tyrimu ir vertinimu, kad tam tikros aplinkybės, susijusios su ginčo dalyku, egzistuoja arba neegzistuoja (CPK 176 straipsnio 1 dalis). Pagal CPK 12 ir 178 straipsnius šalys privalo įrodyti aplinkybes, kuriomis

grindžia savo reikalavimus bei atsikirtimus, išskyrus atvejus, kai yra remiamasi aplinkybėmis (faktais), kurių nereikia įrodinėti (CPK 182 straipsnis). Tuo tarpu teismas, nustatydamas ginčo sprendimui reikšmingas aplinkybes, įvertina byloje esančius įrodymus pagal vidinį savo įsitikinimą, pagrįstą visapusišku ir objektyviu aplinkybių, kurios buvo įrodinėjamos proceso metu, išnagrinėjimu, vadovaudamasis įstatymais (CPK 185 straipsnis). Lietuvos Aukščiausiasis Teismas ne kartą yra išaiškinęs, kad įrodymų vertinimas reiškia, jog bet kokios ginčui išspręsti reikšmingos informacijos įrodomąją vertę nustato teismas. Teismai, vertindami šalių pateiktus įrodymus, remiasi įrodymų pakankamumo taisykle ir išvada dėl konkrečios faktinės aplinkybės egzistavimo daro pagal vidinį teismo įsitikinimą, grindžiamą visapusišku ir objektyviu visų reikšmingų bylos aplinkybių išnagrinėjimu. Teismas turi įvertinti ne tik kiekvieno įrodymo įrodomąją reikšmę, bet ir įrodymų visetą, ir tik iš įrodymų visumos daryti išvadas apie tam tikrų įrodinėjimo dalyku konkrečioje byloje esančių faktų buvimą ar nebuvimą (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015-05-15 nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-290-706/2015; 2015-05-25 nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-341-684/2015; 2015-07-03 nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-436-611/2015; 2015-11-11 nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-552-219/2015; kt.).

Kasacinio teismo jurisprudencijoje ne kartą pažymėta, kad įrodinėjimas civiliniame procese turi savo specifiką – nenustatyta, kad teismas gali daryti išvadą apie tam tikrų faktų buvimą tik tada, kai dėl jų egzistavimo absoliučiai nėra abejonių; išvadą apie faktų buvimą teismas civiliniame procese gali daryti ir tada, kai tam tikros abejonės dėl fakto buvimo išlieka, tačiau byloje esančių įrodymų visuma leidžia manyti esant labiau tikėtina atitinkamą faktą buvus, nei jo nebuvus (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2008 m. rugpjūčio 25 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-304/2008; 2009 m. kovo 16 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-101/2009; ir kt.).

Teismo posėdžio metu ieškovas nurodė, kad būnant komandiruotėje Estijos Respublikoje atsakovo atstovas direktorius M. A. kartu su kitais įmonės darbuotojais nuvežė jį į kaimo sodybą, kad pailsėtų, ir ten būnant jį privertė pasirašyti „ant tuščių lapų“, todėl jis dokumentus pasirašė būdamas priverstas ir bijodamas dėl savo sveikatos. Ieškovas nurodė teismui, kad jis iš atsakovo gavo darbo užmokesį tik pagal į sąskaitą jam atliktus pavedimus, tačiau ne pagal kasos išlaidų orderiuose nurodytus duomenis. Iš į bylą pateiktų ieškovo sąskaitų išrašų ir atsakovo pateiktos buhalterinės pažymos nustatyta, kad atsakovas ieškovui išmokėjo darbo užmokesčio už laikotarpį nuo 2016 m. rugsėjo mėnesio iki 2017-05-24 4039 Eur mokėjimo pavedimais atliktais į ieškovo sąskaitą (I t., b.l. 17-30, II t., b.l. 57). Atsakovas į bylą pateikė šešis kasos išlaidų orderius bei buhalterines pažymas nurodydamas, kad 11464,71 Eur ieškovui buvo išmokėta grynaisiais pinigais (I t., b.l. 19-21, b.l. 57).

Iš į bylą pateiktų pavedimų ir kasos išlaidų orderių ieškovui nustatyta, kad atsakovas ieškovui išmokėjo už laikotarpį nuo 2016 m. sausio mėnesio iki 2017-05-24 26006,73 Eur, t.y. 582,60 Eur daugiau negu paskaičiuota darbo užmokesčio. Nuo ieškovo darbo atsakovo įmonėje pradžios ieškovui turėjo būti sumokėta 25424,13 Eur darbo užmokesčio, o buvo išmokėta 26006,73 Eur t.y. 582,60 Eur suma daugiau negu ieškovui apskaičiuoto darbo užmokesčio bei dienpinigių, įskaitant išmokas už atostogas.

Ieškovas į bylą pateikė laivo žurnalą Nr. 2016/2 (įrašai pradėti 2016-11-13, o baigti 2017-03-04) bei teigia, kad laivo žurnalo duomenys patvirtina, kad 2016-11-15, 2016-01-15 bei 2016-02-15, kada tariamai jis pasirašė kasos išlaidų orderius, jis buvo jūroje ir to negalėjo padaryti. Paaiškino, kad laivo žurnalą jis pildė pats pagal teisės aktų reikalavimus. Atsakovas atsiliepime nurodė, kad žurnalas laive nebuvo vedamas, todėl jis negali būti pateikiamas teismui bei pateikė į bylą kapitono Paulausko ir vyr. kapitono padėjėjo Cipilevo raštą, kuriame nurodyta, kad žvejybiniame laive „Baltik“ 2016-2017 metais laivo žurnalas nebuvo vedamas (II t., b.l. 25). Teismo posėdžio metu atsakovo atstovė patvirtino ieškinyje nurodytas aplinkybes ir teigė, kad žurnalas užpildytas paties ieškovo, todėl jame esančiais duomenimis prašo nesivadovauti. Teismui ieškovo pateiktas laivo žurnalo Nr. 2016/2 kopija, kuriame nėra duomenų apie šio žurnalo registravimą Laivo žurnalų registre.

Lietuvos saugios laivybos administracijos direktoriaus 2012-03-29 įsakymu Nr. V-73 Dėl laivo žurnalų formų ir jų pildymo bei registravimo taisyklių patvirtinimo 2 dalyje numatyta, kad laivo žurnalas (forma 1A) pildomas kiekviename Lietuvos Respublikos jūrų laivų registre įregistruotame